

**629**

**2 Korintiërs 3: 17**

**Pionieren in  
overgave**

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Als ik vanuit Vollenhove naar Amsterdam rijd, dan kom ik door de Flevopolder, waar de pioniers in de jaren '50 en '60 neerstreken. Je vraagt je af hoe dat ging. Gingen ze op de bonnefooi, zonder te weten wat ze tegen zouden komen? Moesten ze elkaar daar bevechten om de beste stukken land? Moesten ze die ontginnen en was het een gok wat ze tegenkwamen?

Nee, het ging er best gereguleerd aan toe. Vaste kavels, op de tekentafel keurig verdeeld. Met goede afspraken en volgens een vast plan, op inschrijving, kwamen ze vanuit alle delen van Nederland aan. En dat levert een heel saai landschap op. Bijna zoals ik vroeger Sim City speelde, alles in rechte lijnen, om optimaal gebruik te maken van de ruimte.

Dat is blijkbaar Hollands pionieren: achter veilige dijken, binnen vaste kaders nieuw land ontginnen. En ik kan me dat ergens ook wel voorstellen. Zomaar je spullen pakken en naar een streek toegaan, die je niet kent, waar je niet thuis bent, dat is al een uitdaging op zich. En misschien ben je daar alleen toe bereid als er een aantal afspraken zijn, een aantal zekerheden, waar je je aan vast kunt houden. Niemand kan volledig "out of control" leven, toch? Dat merken we zelf nu ook, wat bijvoorbeeld de

onzekerheid over een woning hier in Amsterdam voor impact heeft op ons gezin.

De meesten van ons zullen een bepaalde mate van avontuur wel spannend vinden. Maar echt alles loslaten? Nee. We willen wel gezekerd klimmen. We hebben wel een aantal piketpaaltjes nodig. Veilige dijken om achter te schuilen.

Geldt dat nu ook voor kerkelijk pionieren? In ieder geval is het zo, dat het Huis voor de Ziel een goed werkplan heeft geschreven, met concrete doelstellingen, en goede afspraken met alle betrokken partners. Het is mooi om nieuwe vormen van kerkzijn voor de Jordaan te exploreren, maar daar is wel financiële basis voor nodig. En het is logisch dat er niet zomaar een carte blanche wordt afgegeven. Mensen die investeren willen wel een beetje vertrouwen hebben in wat er gaat gebeuren.

En ook in de gesprekken met de beroepingscommissie en het pioniersteam gingen we niet af op onze blauwe ogen. We hebben serieus doorgevraagd op gaven, talenten, op verwachtingen, uitdagingen, mogelijkheden. We moesten toch een beetje vertrouwen krijgen in elkaar.

Want pionieren is leuk, avontuurlijk misschien ook wel. Maar misschien is een stukje Hollands realisme en nuchterheid ook

wel op zijn plek. Dus laten we, voor we land ontginnen, eerst dijken bouwen, kavels indelen en goede afspraken maken.

Of... of levert dat een saai landschap op? Is dat niet wat de Geest voor ogen heeft? Heeft God andere plannen? Doorbreekt Hij onze dijken en trekt Hij zich niets aan van ons realisme?

In ieder geval is dat wel de lijn van het boek Handelingen. Je zou het misschien wel het 'handboek pionieren van de Geest' kunnen noemen. Maar heel eerlijk gezegd, is het een waardeloos handboek. Want het geeft ons geen vaste tools in handen. Geen beschrijvingen van concrete activiteiten die werken. Geen stappenplan voor succesvol pionieren. Het is eigenlijk de beschrijving van een grillige rivier die zich door het landschap kronkelt. Die zich een weg baant vanuit Jeruzalem naar Rome. Zonder vast patroon. Zonder visienota, of werkplan.

Het lijkt soms een opvolging van toevalligheden. Discipelen, apostelen, die zich maar mee laten voeren. De ene keer zit Filippus in Samaria, met een overvloed aan mensen die tot geloof komen. De volgende keer loopt hij eenzaam door de woestijn en komt er één enkele man tegen. Dan weer zit Petrus op een dak te bidden, nadat hij Tabitha in Joppe had opgewekt en velen tot geloof kwamen. Maar dan komt een visioen, een klop op de deur. En hop, hij gaat weer door naar Cesarea, omdat een heidense legerofficier hem roept. En dan lees je van Paulus

die dolgraag naar Azië wil om Christus te verkondigen, maar dat lukt niet. Nou, dan maar naar Bithynië, maar ook dat wordt verhinderd. Dan maar naar Troas en oversteken naar Macedonië.

Al hun plannen en ideeën verdwijnen bijna één voor één in de prullenbak. Want God gaat door zijn Geest andere wegen. Hij heeft andere plannen. Misschien is dit wel de grondregel voor pionieren: leef in overgave en laat je leiden!

De Geest doorbreekt grenzen. Doorbreekt dijken. Doorbreekt onze behoefte aan controle. En dan kun je verrast worden op een manier die je niet voor mogelijk hield. Er zijn in ieder geval drie dijken die Paulus in 2 Korinthe 3 beschrijft en die doorbroken worden.

De eerste is de dijk tussen ons en God. Of beter gezegd tussen ons en Gods heerlijkheid. Want laten we eerlijk zijn, we herkennen ons wel in de noodkreet van de Israëlieten onder aan de berg Sinaï. Als God in al zijn heerlijkheid verschijnt, dan smeken ze Mozes: 'Praat jij met God. Laat ons niet met Hem praten. Want we zullen sterven.' Wie kan oog in oog met Gods heerlijkheid staan? We kunnen zelfs niet recht tegen de zon inkijken, zonder te knipperen of te knijpen. En als Mozes God slechts van achteren gezien heeft, dan straalt zijn gelaat zo dat hij het moet bedekken, omdat het volk het anders niet aankan.

God is heilig en om Hem te ontmoeten heb je bedekking nodig. Dijken, afspraken, protocollen. Zoals je misschien ook wel blij bent dat je je aan protocollen kunt houden wanneer je koning Willem-Alexander zou ontmoeten. Dat geeft een stukje vastigheid. En zo kun je de geboden ook zien, zegt Paulus. Als bedekking, als noodzakelijke protocollen om het contact tussen jou en de heilige God mogelijk te maken.

Maar die bedekking wordt in Christus weggenomen. Gods heerlijkheid krijgt een menselijk gezicht. Johannes schrijft dat: 'Gods Woord is vlees geworden. Heeft onder ons gewoond. En wij hebben zijn heerlijkheid gezien.'

God doorbreekt op unieke wijze deze dijk. Als onze ogen de heerlijkheid van God niet kunnen zien, dan wordt Hij mens. Als onze handen de hitte van zijn heiligheid niet kunnen aanraken, dan raakt Hij ons aan. Als ons hart het vuur van zijn liefde niet kan beantwoorden, dan geeft Hij zich als een offer voor ons. Hij laat zich verteren door zijn eigen heiligheid, zodat we niet tegen het licht in hoeven te kijken, maar zodat we Hem zien in de duisternis van het kruis.

Ja, zo wordt ook vandaag God zichtbaar in de Jordaan. Niet met rook, vuur, donder zoals bij de Sinai. Niet in geweld, met bombarie, oogverblindend. Hij wordt zichtbaar in Jezus. Als mens, kwetsbaar, in liefde. Hij komt ons nabij. Ongekend,

onverwacht. Verrassend voor ons én voor allen die we hier ontmoeten.

En dan doorbreekt de Geest een tweede dijk. De dijk tussen twee gemeenschappen van christenen. Voor Paulus de christenen uit de Joden en de christenen uit de heidenen. Want die wetten waren niet alleen handig als protocollen in de omgang met God. Ze schermden ook de eigen gemeenschap af. Ze waren identity markers. Ik kan aan jouw gebruiken zien dat je bij mij hoort en bij mijn groep.

En dat is nog steeds zo. We leven allemaal in onze eigen bubbel. Mooi vond ik om te zien hoe dat naar voren kwam in het gesprek dat Johan op bevrijdingsdag had met een jonge dame hier voor op het plein. Zij kon zich nauwelijks voorstellen dat je iets anders kon stemmen dan BijEen of Groen Links. Dat was haar bubbel.

Onze gebruiken, onze liturgie, onze normen en waarden, ze zijn misschien niet eens noodzakelijk. Maar wij voelen er ons gewoon prettig bij en het bevestigt ons in onze groep. Hier zijn we thuis. En een vreemde kan dan een bedreiging zijn.

Paulus moest strijden voor de plek van christenen uit de heidenen, binnen de joods-christelijke gemeenschap. Hij moest wetten als besnijdenis, het sabbatsgebod en het eten van vlees geofferd aan afgoden relativeren. Om ruimte te geven voor nieuwe christenen.

En ik kan me voorstellen dat de gemeenschap van de Noorder misschien wel wat argwanend kijkt naar die vreemde vogels die zich rond het pionierswerk groeperen. Het kan bijna bedreigend zijn voor de eigen identiteit.

Maar! Als ik iets leer van het boek Handelingen en van de brieven van Paulus, is het dat als de Geest dat doorbreekt. Als de Geest een vreemdeling op ons pad brengt en wij hem of haar verwelkomen, dan maakt de angst snel plaats voor de vreugde van de ontmoeting. Het is juist in de diversiteit dat iets van Gods grootheid zichtbaar wordt. In al deze mensen, die in hun kwetsbare levens God hebben ontmoet. En ze allen het zo verschillend ervaren en uiten. Maar samen één in de naam van Christus. Samen één door de kracht van de Geest. Samen de heerlijkheid van God ervaren en weerspiegelen. Ja, dan zijn er geen woorden voor de vreugde die je dan ervaart!

En dan wordt die eenheid ook een getuigenis voor iedereen.

Want niet alleen de dijk tussen ons en God en tussen diverse gemeenschappen onder de paraplu van de Noorder wordt doorbroken. Maar ook de dijk tussen kerk en wereld. Tussen het huis voor de ziel en de Jordaan.

Schitterend is het beeld dat Paulus aan het begin van het hoofdstuk gebruikt: 'U bent zelf een aanbevelingsbrief, voor iedereen te zien en te lezen: u bent zelf een brief van Christus.'



Misschien ken je wel die uitspraak: 'Jij bent het vijfde evangelie.' De meeste mensen die je ontmoet hebben misschien wel nooit een Bijbel gelezen, maar ze zien wel jou. En jij bent een brief van Christus. Jij wordt door de Geest van Christus naar de luister van zijn beeld veranderd. Jij laat Hem zien.

En misschien benauwt je dat wel. Dat is te veel eer. Niet mogelijk. 'Wie ben ik om God te laten zien?' Ik vind het zo mooi dat Paulus het beeld van een brief gebruikt. Want een brief is uiterst kwetsbaar. Daar weet hij alles van. Hij heeft de gemeente van Korinthe al eens eerder een brief geschreven en die is helemaal fout gevallen. Heeft een hoop gedoe opgeleverd. De kern van een brief is dat je die met de beste intenties schrijft, maar dat je het vervolgens los moet laten. Wat er met die brief verder gebeurt, is niet meer aan jou. Dat heb je niet in de hand.

Dat God ons wil schrijven als zijn brief, is al een geweldig wonder. Dat het ook over komt is misschien nog wel een veel groter wonder. In ieder geval is dat niet aan ons. God schrijft. Hij verandert ons naar zijn beeld. Hij doorbreekt de dijk en laat zijn water over de hele wereld lopen.

We staan aan het begin van een nieuwe fase in het pioniersproject Huis voor de Ziel. En we kunnen twee dingen doen. Dijken bouwen, grachten aanleggen en gecontroleerd het water door de Jordaan laten stromen.

Of we kunnen iets anders doen. Ja, natuurlijk we moeten plannen maken. En het is goed om visie te hebben en verantwoordelijkheden op te pakken. Maar zijn we bereid om de Geest grenzen te laten doorbreken? Misschien wel haaks op onze plannen? En niet zelf het water door de grachten te leiden, maar onszelf door de stroom van de Geest te laten meevoeren. In alle vrijheid, zonder controle, zonder zekerheden, in alle kwetsbaarheid.

En zo meedoen in Gods beweging, zijn heerlijkheid weerspiegelen, als vreemdelingen samen optrekken, met oog voor de wereld die God liefheeft.

Lof zij onze God, die door zijn Geest verrassend vrij stroomt!

Amen